

FACTSHEET

ANTI-ZWART RACISME (AFROFOBIE)

“I have a dream that one day my four little children will live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character.”

– Martin Luther King, 1963
Zuwena Venhuis: “Een droom die nog steeds niet verwezenlijkt is”

KETI KOTI: DE KETENEN GEBROKEN

Op 1 juli vindt Keti Koti plaats, dat letterlijk Ketenen Gebroken betekent. Deze feestdag is afkomstig uit Suriname, waarbij de afschaffing van de slavernij wordt herdacht en gevierd. De Nederlandse afschaffing van de slavernij vond zo'n 150 jaar geleden plaats, in het jaar 1863. Hierna duurde het nog tien jaar voordat de tot slaaf gemaakten echt vrij waren.

Bij Art.1 Midden Nederland hebben er vorig jaar 51 mensen melding gedaan van anti-Zwart racisme in de provincie Utrecht. Op een totaal van 227 meldingen, is dat ongeveer een vierde van alle meldingen over discriminatie op basis van herkomst of huidskleur.

Het slavernijverleden heeft een duidelijke impact op de huidige stand van zaken in de Nederlandse samenleving. De Europese landen met een koloniaal verleden baseerden hun verdienmodel op een theorie waarbij mensen afkomstig uit Afrika als minderwaardig werden gezien ten opzichte van witte mensen uit Europa.

Door Zwarte mensen zo neer te zetten, was het voor de Nederlanders makkelijker te rechtvaardigen om de tot slaaf gemaakten op gruwelijke wijze te behandelen. Na de afschaffing van de slavernij, bleven deze denkbeelden echter bestaan. De overblijfselen van deze geschiedenis zijn nog steeds te vinden in onze maatschappij en manifesteren zich als anti-Zwart racisme. Hierbij worden Nederlanders van Afrikaanse afkomst* systematisch uitgesloten, onheus bejegend, gekleineerd, en beperkt in hun kansen.

* Nederlanders van Afrikaanse afkomst kunnen geboren zijn in Nederland, maar ook in de voormalige koloniën van Nederland of in Afrika zelf.

BERNICE CALMES
DIRECTEUR ART.1 MIDDEN NEDERLAND

“Bewustwording, informatie, dialoog en samenwerking zijn hierbij onontbeerlijke kernwoorden.”

Naar aanleiding van de eerste Keti Koti-herdenking in Amersfoort op 30 juni 2021, brengt Art.1 MN deze factsheet uit. In essentie gaat het om het belichten van één van de vele aspecten rondom het anti-Zwart racisme, namelijk de herdenking van de afschaffing van de trans-Atlantische slavenhandel in het Westen (met name Suriname en de voormalige Nederlandse Antillen). Het verschaffen van informatie, in woorden van de doelgroepen zelf, biedt een kans om de bewustwording rondom het onderwerp te vergroten. Nog afgezien van de vele onderzoeken die hebben belicht dat het anti-Zwart racisme in Nederland bestaat en dat het effect ervan nadelige gevolgen heeft voor de participatie in brede zin van doelgroepen met een niet-witte huidskleur. Voor Art.1 MN is het van belang om zichtbaar aan te geven dat we open staan voor dialoog en het registreren van meldingen. Bovendien is er ook binnen de antidiscriminatiesector behoefte aan meer kennis en informatie over de (bij) werkingen van het ongeoorloofd onderscheid en de leefwerelden waarin betrokkenen zich bewegen en participeren. Op deze manier kunnen de antidiscriminatievoorzieningen melders beter bedienen. Tegelijkertijd zijn er een nieuwe generaties in beeld, bestaande uit (minderjarige) niet-witte inwoners van Nederland die nog steeds te maken hebben met vormen van uitsluiting die de eerste generaties hebben overleefd.

De auteurs van bijvoorbeeld het Zwart Manifest (en andere dergelijke manifesten) hebben duidelijk gemaakt dat het met name voor deze doelgroepen van belang is dat echte transformationele acties hoger op de (politieke) agenda's zouden moeten komen te staan. Gelukkig zijn er de laatste jaren ook positieve stappen gezet. Zo is er meer bereidwilligheid om institutionele processen en procedures door te lichten op alle niveaus. Er zijn bewustwordingscampagnes opgezet, er zijn monumenten en centra in aanbouw en de brede dialoog is in gang gezet. Het is het streven van Art.1 MN en andere ketenpartners een bijdrage te leveren aan een samenleving die toegankelijker en kansrijker is. Bewustwording, informatie, dialoog en samenwerking zijn hierbij onontbeerlijke kernwoorden.

LINDA NOOITMEER
VOORZITTER NINSEE

“De belangrijkste wens is dat je gewoon als mens wordt gezien.”

De geschiedenis van mensen van Afrikaanse afkomst in Nederland is er wel eentje waarbij er in ieder geval altijd sprake is geweest van stelselmatig racisme. Eigenlijk alle vormen van uitsluiting die je je maar kunt voorstellen, die zich dan ook op verschillende domeinen manifesteert. Als je het nou hebt over arbeidsmarkt, woningmarkt, met de politie in aanraking komen, alles. Het gaat dus om een langdurige strijd tegen het zich uitgesloten voelen en het uitgesloten zijn. En dan is de huidskleur eigenlijk de belangrijkste reden.

Het heeft natuurlijk ook te maken met hoe Nederland is georganiseerd. Ik bedoel je hoeft maar om je heen te kijken, wanneer komen mensen van Afrikaanse afkomst nou in beeld? En als ze in beeld komen, wat is dan het verhaal? In essentie vind ik dat het niet zou moeten uitmaken of je nou kennis hebt over mensen van Afrikaanse afkomst of niet. Als je kennis hebt over de geschiedenis van Nederland, weet wat er zich heeft afgespeeld in de geschiedenis, je doordrongen bent van de impact van die geschiedenis, dan kun je wel indenken wat mensen met Afrikaanse roots meemaken.

Dus het is niet alleen een gevoel: internationaal is dat al onderkend, en het is meer een kwestie van willen we dat ook onderkennen, willen we dat ook overnemen, willen we daar ook werk van maken.

De belangrijkste wens is dat je gewoon als mens wordt gezien, dat die gelijkwaardigheid gewoon wordt gehandhaafd. Wij mensen maken het heel groot, maar het gaat om fatsoen, om menselijkheid, om menswaardigheid, en om gelijkwaardigheid.

Nederland heeft een slavernijgeschiedenis, en we weten ook dat in die tijd denkbeelden, negatieve denkbeelden van mensen met Afrikaanse wortels zijn ontstaan. Het begint bij erkennen dat die doorwerking er is, en op het moment dat dat gebeurt, dan kunnen we gaan praten over de volgende stap. En het erkennen van die doorwerking betekent het serieus nemen van mensen met Afrikaanse wortels als ze zich uitspreken.

ZUWENA VENHUIS
KETI KOTI AMERSFOORT

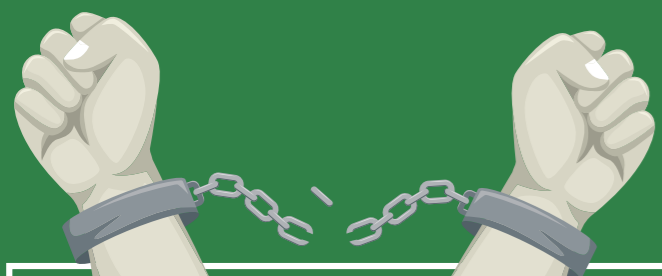
“Alles wat wij hebben dat wordt leuk gevonden, tot op een bepaald niveau.”

Bij ons is er een soort van een invisible ceiling, waar wij met z'n allen vroeg of laat tegenaan lopen. De ene komt verder dan de andere maar hoe je het wendt of keert, elk Zwart persoon komt het wel eens tegen.

Men houdt van het exotisme dat we met ons meebrengen; ze houden van onze keuken, dansstijlen, onze kleren, onze haardracht. Alles wat wij hebben wordt leuk gevonden, maar tot op een bepaald niveau. Als wij verder willen komen, dan beginnen de problemen, en dan zie je dat we achteraf gezien niet zo geliefd zijn.

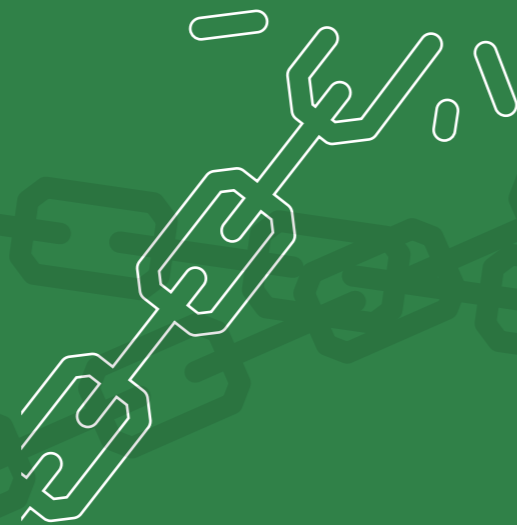
Verdiep je in de geschiedenis van je eigen land, dan zullen er een heleboel openbaringen komen. Aan de hand van praten met mensen van Afrikaanse diaspora kom je heel veel te weten. Dan hoop ik dat er daardoor ook begrip uit gaat komen waardoor het een vanzelfsprekendheid gaat zijn dat iedereen gewoon het recht heeft om te bestaan in dit land.

TIJD OM LOS TE BREKEN?

400 jaar structureel anti-Zwart racisme in Nederland

 WHATSAPP
06 232 232 71

 E-MAIL
INFO@ART1MN.NL

#MELDENHELPT
WWW.ART1MN.NL